

Važen odlok za delavce kot precedent

Vdovi je bilo priznanih \$5,73.28 odškodnine. — Precedent je važen v bodočnosti za ponesrečene delavce.

Johnstown, Pa. — Mrs. Anna Panick, vdova rudarja iz Lilly, Pa., je po daljšem boju pred odškodninskimi sodišči izvojevala zmago. Odškodninska sodišča so ji priznala \$5,739.28 odškodnine za njen pokojni soprogo, ki je umrl lani dne 23. novembra. Pokojni soprogo je ponesrečil dne 25. januarja 1925 v premogovniku. Podri se je strop v premogovniku in ga pokopal pod seboj. Iz poudarbe so ga izvlekli živega.

Kasneje je njen soprogo zbolel za jetiko in ji podlegel. Vdova

je tožila za odškodnino, češ, da je poškodba, ki jo je njen soprogo dobil v premogovniku, tako oslabila njegovo telo, da so bacili lahko načeli njegova pluća in se tako razpasli v njih, da so povzročili njegovo smrt.

Tvrdka W. H. Piper & Co., ki ima svoj glavni stan v Philadelphiji, je nastopila proti zahtevi vdove. Naglašala je, da je bil njen pokojni soprogo že preje jetičen, preden je bil poškodovan v premogovniku. Razsodba odškodninskega sodišča se je glasila, ako bi bilo tudi res, kar trdi njegova kompanija, tedaj je poškodba vendarle pospešila njegovo smrt.

Panick je bil star 43 let in oče sedem otrok.

Ware-Smithova afera bo hitro končana

Porinili jo bodo hitro skozi. — Tako se bo zaključila obširna razprava o volilni korupciji.

Washington, D. C. — V političnih krogih govore, da je med vroki, ki so odločili, da predsednik ni sklical kongresa k izrednemu zasedanju, tudi ta, da se nameravajo hitro rešiti Ware-Smithove zadeve. Gotovim senatorjem, katerih imena se niso obesila na veliki zvon, se je obljubila, da se vršanje, ali sta Ware iz Pennsylvanije in Smith iz Illinois opravičena do sedenja v senatu, lahko reši v par tednih, ko prične kongres zborovati v mesecu decembru.

To naznanilo pomeni, da so se Coolidge in voditelji stare garde republikanske stranke sporazumeli, da skušajo v tej zadevi doseči odločitev v najkrajšem času. To pomeni, da bodo razprave v senatu o tej zadevi zelo picle.

Norris-Brookhartova skupina in nekateri demokrati žele obširno razpravo o volilni korupciji, ki je spremljala izvolitev Varsa in Smitha. Administraciji se pa priporoča, da se ta zadeva lahko hitro spravi z dnevnega reda, ako se o nji odloči s pomenskim glasovanjem že zgodaj v mesecu januarju.

Ker propaganda za Jim Reeda kot predsedniškega kandidata demokratične stranke sloni vedno na njegovem delu v tej stvari, se lahko dogodi, da se upi administracije za zgodnjo in hitro rešitev te afeze izkažejo kot prazne sanje.

DUHOVEN PETKRAT POROCEN.

Pastor neke protestantske cerkve se je skušal šesti poročiti.

Columbus, Ga., 23. sept. — Rev. Willis T. Jordan od tukaj, ki se sedaj nahaja v neki bolnišnici v Grand Rapidsu, Mich., se je skrivaj pod duhovniško suknjo toliko časa kot poštenjak, dokler ni prišlo pred par dnevi na dan, da si ga lasti petero žen, ki so bile vse z njim poročene. Te žene so bile z njim poročene v različnih državah, da niso vedele ena za drugo.

Pred kratkim pa so cerkvene avtoritete prišle na sled temu množičnemu petkratnemu poročanju, ki je bil zakon zahteva ko se vpraša za poročno licenco v državi Michigan. Zavarjati se bo moral pred sodiščem radi poligamije.

Jugoslavija svari Bolgarijo

Bombni napad na vlak je izzval not, ki je bila poslana v Sofijo.

Belgrad, 23. sept. — Jugoslovanska vlada je včeraj poslala odločno noto Bolgariji vsled komitajskega bombnega napada na ekspresni vlak Belgrad-Solun v tork zvečer. Jedro note je, da prijateljskih odnosov med Jugoslavijo in Bolgarijo ne more biti, dokler bolgarska vlada ne zatre macedonske nacionalistične kampanje na južni arbski meji.

Indianapolski župan obsojen v zapor

Izgubil je župansko čast, sedeti mora 30 dni in plačati \$1,000 radi korupcije.

Indianapolis. — Tukajšnji župan John L. Duvall je bil v četrtke spoznan krivim korupcije in sodišče ga je obsodilo na mesec dni zapora in \$1000 globe. Obenem je izgubil župansko čast in štiri leta ne sme imeti nobene javne službe. Porota se je posvetovala dve uri.

Duvall je bil obtožen, da je v teku svoje volilne kampanje vzel \$14,500 od gotovih političnih voditeljev in se zavezal, da jim odda dve mestni službi, ki nosita precej plače, če bo izvoljen. To je pozneje tudi storil.

Dividende avtomobilskih magnetov.

Kenosha, Wis. — Nash Motor Company razdeli prihodnji mesec \$4,095,000 med svoje delničarje kot četrtletno dividendo. Letošnje dividende te avtomobilske družbe znašajo \$13,650,000.

Ameriški Nemci slavijo Hindenburga.

Chicago, 23. sept. — V nedeljo bodo ameriški Nemci tukaj obhajali rojstni dan nemškega predsednika Hindenburga, ki je sedaj 80 let star. Slavnost se bo obdržala v hotelu Auditorium.

Otroška paraliza narašča.

Washington, 23. sept. — Poročila iz različnih držav kažejo, da je otroška paraliza v tednu, ki je končal 17. sept., narasla. Poročila o slučajih otroške paralize so prišla iz 41 držav. V državi Massachusetts je največ slučajev bolezn, namreč 106.

Oče ustrelil sina?

Evansville, Ind., 23. sept. — John Seipert, 62-letni farmar iz Vanderbergh okruga, je obdolžen, da je ustrelil svojega sina dne 2. julija t. l. Sedaj se doživlja obravnava. Država ga doživlja obravnava.

Pristanišni delavci v distriktu sev. Atlantika dosegli višjo mezo

Povišanje meze se je doseglo s pogajanjem. — Povišanje je pet centov na uro.

New York, N. Y. — Pristanišni delavci v pristanih od Hampton Roads do Portlanda, Me., katerih je 45,000 so dobili povišano mezo za pet centov na uro, ne da bi jim bilo treba stavkati. To povišanje meze se je doseglo s pogajanjem. Ti delavci pripadajo k atlantiškemu distriktu organizacije pristanišnih delavcev.

Ta zmaga pristanišnih delavcev je sledila zmagi voznikov in soferjev, katerim se je povišala tedenska meza za pet dolarjev.

Pogajanja za delavce je vodil Joseph D. Ryan, predsednik organizacije. Pri pogajanjih je zelo spretno zagovarjal delavske zahteve. Naglašal je, da so delavci opravičeni do povišanja meze in da bi podjetniki morali povišati mezo sami od sebe, ne da bi jih delavci opominjali na povišanje meze. Dejal je, da so pristanišni delavci večinoma družinski očetje, ki morajo skrbeti poleg sebe še za svoje družine. Delajo komaj po dva dni v tednu in zaslužijo po \$15 na teden. Povdaril je, ako podjetniki vztrajajo na svojem stališču, da se meza ne poviša, tedaj pristanišnim delavcem ne preostaja drugega, kot proglašati stavko.

Te besede so pomagale. V začetku pogajanja so se zastopniki parobrodskih interesov nekoliko kužili, a na to so pristali na mezdno povišanje.

Meza od ure bo zdaj 85 centov, za čezurno delo se pa plača po \$1.30 od ure, ali deset centov več, kot po stari lestvici. Delavci, ki pazijo, koliko blaga se naloži na ladje in koliko razloži raz njih, bodo odalej zaslužili po \$6.50 na dan. Njim se je povišala meza za 50 centov dnevno. Plačati se jim mora zaslužek za ves dan, ako so bili pozvani na delo.

Pristanišni delavci v severoatlantiških pristanih so bolj organizirani kot njih tovariši v južnoatlantiških lukah in na pacifičnem obrežju. Pogajanja za južnoatlantiški distrikt so tudi pričela. Ryan bo sodeloval tudi pri teh pogajanjih, preden odpotuje v Los Angeles na konvencijo Ameriške delavske federacije.

ZADRUŽNO GIBANJE V BRITANiji.

ZADRUŽNO GIBANJE V BRITANiji.

London, Anglija. — Kooperativna družba v Woolwichu je imela zadnjih osem mesecev \$17,000,000 denarnega prometa. To je za \$5,000,000 več kot lani ravno ob tem času.

Clevelandska Smithovka izgubila sina.

Cleveland, O. — Sodnijska bitka med dvema Smithoma in Smithovkama za sina je bila 22. t. m. končana, toda ena Smithovka ni zadovoljna. Čudna bitka je trajala dva tedna, ko sta dve ženi z imenom Smith porodili na en dan otroka v porodilnici. Strežnica je pa oba novorojenca takoj po porodu zamenjala in potem se ni vedelo, kateri materji spada katero dete. Žena Sam Smitha je hotela imeti dečka, žena Georgea Smitha pa ni marala deklice. Obe sta trdili, da sta porodili dečka, nobena pa ni hotela vzeti deklice. Sodišče je na podlagi znanstvenih dognanj razsodilo, da deček pripada ženi Georgea Smitha. Druga Smithovka je s solzami v očeh vzela dečko, rekla pa je, da bo vse svoje življenje dvomila, če je deček njen.

DWIGHT MORROW V DRŽAVNEM DEPARTAMENTU

Imenovan je bil poslanikom v Mehiki. — To imenovanje je pa med časniki sprožilo vprašanje, koliko časa ostane Frank B. Kellogg še državni tajnik.

Washington, D. C. — Dwight Morrow je bil imenovan poslanikom v Mehiki. Kdo je Dwight Morrow? Drug finančne tvrdke Morgan & Co. Časnikarji poročevalci sodijo, da je predsednik Coolidge s tem imenovanjem sprožil vprašanje: Koliko časa ostane Frank B. Kellogg še državni tajnik. Časnikarji imajo precej bistre oči. V odhodu Morrowa v Mehiko vidijo le pojav, da bo kmalu avanziral.

Morrow je za Mellonom, zakladniški tajnikom, najvplivnejši predsednikov svetovalec. Tako govore dogodki zadnjih štirih let. Ko je predsednik študiral na univerzi, sta z Morrowom imela skupno sobo. Kot drug Morgana je šel poklone, ki jih Coolidge rad napravi instinktivno velikemu bogastvu.

Kellogg je postal državni tajnik po tem, ko je nekaj časa služil kot poslanik na Anglijskem. Tvrdka Morgan & Co. je bila lakalna agentka za Britanijo in je uvrščena med interese, ki so proti interesom, katerih zagovornik in podpornik je Mellon glede znižanja uvoznice in iztirjanja tujezemskih dolgov.

Morganovi interesi v Mehiki niso identični z Mellonovimi in drugih glavnih spekulantov. Tako Mellon ne more ugovarjati proti Morganovemu zastopniku v glavnem mestu Mehiške.

Zakaj neki šel Morrow postati poslanik? Mogoče tudi ne mara te službe? Mogoče jo je sprejel za kratko dobo, da se uvede v državni departament? On in njegova tvrdka vidita, da se zbirajo viharji oblaki na vzhodu. Evropske komercialne sile se pripravljajo za boj, da odzamejo ameriškim tovarnarjem južnoameriške trge. Morganova kuca bo nasprotovala ostrim naredbam ameriškega biznisa proti Evropi, kajti Morgani morajo iztirjati tujezemska posojila. In zelo važno je zanje, ako bo Morrow v državnem departamentu.

Bela hiša naglašala, da je Morrow resigniral pri Morganovi kuči. Morrow prijatelji raznašajo zaupno, da si Morrow želi izbristati pečat "Morgan & Co.", da sledi svojim osebnim nagibom in se posveti politični karijeri. Ampak zadnja štiri leta govore, da ni predložil svoje resignacije J. P. Morganu, ko je imel tesne stike z Belo hišo. Čakal je na priliko, da bo lahko igral večjo vlogo na uslugo svojemu skupini mednarodnih bankirjev.

Mehiška faza je zanimiva. Dozdaj je Morganove želje Mehiki sporočeval Thomas Lamont. Ta je diktiral pogoje, po katerih je Hardingova administracija priznala Obregonovo vlado. Bil je Lamont, ki je pristikal, da se plačajo obresti od narodnega dolga. Zda prihajajo volitve v Mehiki, pri katerih bo Obregon kandidiral kot radikalen kandidat. Morrow mogoče vpliva na potek in izid volitev kot predstavnik velike sile.

V Washingtonu kroži govori, da je Morrow večkrat svetoval Coolidge, da se sklene pogodba s Sovjetsko unijo, da se razvijejo trgi za ameriško blago v Rusiji. Lamont je nasprotoval tej ideji. Ako Morrow postane državni tajnik, tedaj prične delati nato, da se prično po-

Pet ruskih plemičev priznalo krivdo vohunstva in nasilnih činov

Prišli so v Rusijo z namenom, da ubijajo in poizajajo. Zanimiva razprava pred sovjetskimi sodiščem v Leningradu.

Moskva, 23. sept. — Pred sovjetskimi sodnim stolom v Leningradu je v teku obravnava proti petim ruskim plemičem, ki so se zadnje mesece vtihotapili čez mejo v Sovjetsko unijo oboroženi kot teroristi in vohuni tujih vlad. Obtoženci so včeraj dramatično priznali svojo krivdo. Vsa petorica je še mlada. Bil so častniki v bivši carski armadi in danes so člani monarhistične, kontrarevolucionarne organizacije, ki jo vodi knez Nikolaj; nadalje so v tesni zvezi z angleškim vohunskim birojem.

Aleksander Borisovič Balma-zov je star 31 let in je bil kapitan v Vrangiovi armadi. Drugi je Aleksander Aleksandrovč Solaki, star 23 let in vnuč blyšega predsednika carskega državnega sveta. Oba sta priznala krivdo na cel črti.

Nikolaj Pavlovič Strojov je star 25 let in majorjev sin. Vasiliij Aleksandrovč Samojlov je bivši oficir v beli armadi generala Judenta. Oba sta priznala, da sta člana tajne monarhistične organizacije in sta prekorala sovjetsko mejo oborožena z namenom, da vohunija in vodita boj proti sovjedom. Tajita pa, da sta nameravala metati bombe.

Alfred Emanuel von Adders-kas je priznal, da je prišel čez mejo oborožen in da je član monarhistične organizacije v Evropi.

Letalske novice

Levin poletel v Indijo. Koenncke v Mesopotamiji. Polet New York-Spokane ponovno. —

Cranwell, Anglija, 23. sept. — Charles A. Levin, ameriški milijonar in njegov pilot, kapitan Hinchcliffe, sta danes jutraj potela v "Columbijski" proti Indiji. Levinov namen je, doseči rekord na daljavo.

Angora, Turčija, 23. sept. — Nemški letalec Koenncke je danes zapustil Angoro v poletu proti Mesopotamiji in Perziji.

Spokane, Wash., 23. sept. — Oba proplogana, ki sta v sredo tekmovala v brezprestanem poletu iz New Yorka v Spokane, sta prišla samo do Montane. Motor je prisilil obe letali na tla. Stinson se je moral spustiti v Missouli in Schiller v Billingsu, Mont.

Petina policajev ob delo.

Memphis, Tenn., 23. sept. — Ena petina tukajšnjih policajev bo ob delo, ker jim so prohibicijski agentje prišli na sled, da so bili na plačilni listi nekega italijanskega butelgerja in grocerista, katerega so prohibicijski agenti zagnali na drobno in debelo tganje in druge prepovedane pljace.

Plesni predmet v ljudski šoli.

Whitefish Bay, Wis. — Vodstvo tukajšnje elementarne ljudske šole je odredilo, da se tudi ples poučuje dve uri v tednu a pogojem, če se prostovoljno prijavijo dovolj učencev in učenk z dovoljenjem staršev. Odziv: vseh 500 dečkov in deklic se je prijavilo prvi dan!

gajanja z Rusijo. Ako bo imel dovoljenje od Coolidge, ko politični voditelji zakriče, je seveda drugo vprašanje. V vsakem slučaju bo moral dokazati, da približevanje Rusiji prinaša koristi ameriškiemu biznisu.

Politična moč neprecenljive vrednosti za delavce

Trije člani zloglasne "železne" in premogovne policije obsodjeni v "špekamro".

Ebensburg, Pa. — V rudarski stavki se je, zopet pokazalo, koliko je vreden za delavce volilni listek, ako ga pravilno rabijo.

C. J. Zimmerman, S. J. Brande in L. L. Weber, člani razupite premogovne in "železne" policije, ki je vzdržuje premogovski in jeklaraki podjetniki, so namerili na stavkujoče in mirne rudarje svoje samokrese. Stavkujoči rudarji so dali vse tri arborite ptičke aretirati, da se nauče, da so rudarji tudi

ljudje, na katere se ne sme nameriti samokresa kar tjevidan in brez vzroka.

Privredili so jih pred okrajnega sodnika McCanna, ki je bil izvoljen na kompromisni listi delavske in demokratične stranke. Sodnik McCann je dejal, da je že tako preveč streljanja in obsodil je vsakega na pet dni zapora. Izgovori, da so člani privatne premogovne in "železne" policije, niso izdali nič. Zda bodo ti najemniki, ki so stražili stavkokaški premogovnik v okraju Cambria, imeli čas premišljati, da je tudi moč njih gospodarjev omejena, ako se delavci poslužijo volilnega listka.

Dva odbora in dvojna pravila poljske jednote

Obe konvenciji poljske podporne organizacije dokontali delo v enem tednu — zdaj pa bo zborovalo sodišče.

Chicago. — Konvencija Poljske narodne zveze, ki se je drugi dan po otvorjenju razcepila v dve konvenciji, bo danes zaključena na obah koncih. Konvencija napredne frakcije, ki je ostala v hotelu Sherman, kjer je bila prvotno sklicana, je sprejela svoja pravila in izvolila novi odbor. Ravno tako je konvencija stare garde ali nazadnjaške frakcije v hotelu La Salle sprejela nova pravila in izvolila svoj odbor.

Katera pravila bodo veljavna za Poljsko narodno zvezo in kateri odbor je pravi, o tem bo odločilo sodišče. Obe stranki sta najeli najboljša čikaška advokate, ki bodo vodili legalno vojno poleg armade domačih (poljskih) advokatov, ki jih je dovolj v organizaciji.

Konvencija naprednjakov v hotelu Sherman je izvolila starega cenzorja (predsednika) Sypniewskega za isto mesto, Kazimirja Kowalskega iz Milwaukeeja za glavnega tajnika in Maksa Hencela blagajnikom.

Obe stranki sta izplačali svoje delegate. Stara garda je nakazala denar iz blagajne organizacije, napredna stranka je pa nakazala posojilo za pokritje konvencijnih stroškov.

Obe konvenciji sta bili zastraženi s policijo. Glavni urad Poljske narodne zveze, ki se nahaja na 1406-08 W. Division st., Chicago, ima tudi policijsko stražo.

MORILEC DEKLETA PRIJET.

Peterson je bil aretiran v Wisconsinu na starem domu.

Chicago, 23. sept. — Včeraj je policija aretirala Elmer Petersona, ki je pred tremi dnevi ustrelil sestro svojega dekleta in njenega očeta nevarno ranil, ko sta mu zabranila pot v hišo. Detektivom se je takoj brez vsakega odpora podal. Prijet je bil v Viroquai, Wis., na nekem zapuščenem domu.

Peterson se izgovarja, da je zato imel pri sebi orožje in ga tudi rabil, ker se je bal, da ga starši dekleta napadejo, ker je silil grožnje od njih strani. Peterson je bil uposlen pri neki čikaški firmi in je živel v čikaškem predmestju v Cicero.

Francija odgovorila na ameriški protest.

Pariz, 23. sept. — Frapcoška vlada je včeraj odgovorila na noto Amerike, v kateri je ameriška vlada protestirala radi carskih diskriminacij. Vsebinski odgovora še ni znana.

Japonci k seijo Kitajce s strojnimi

Japonske čete ubile tri Kitajce v Hankovu, kjer se je ustanovila nova, neodvisna vlada.

Sanga, 23. sept. — V Hankovu so včeraj izbruhnili krvavi izgredi med Japonci in Kitajci, v katerih so bili štirje ubiti in okrog 30 ranjenih. Obenem poročajo, da je komunistični general Tang Senše proklamiral neodvisno vlado v Hankovu.

Okrog sto kitajskih vojakov je hotelo zapleniti japonski parnik, da se odpeljejo po reki Jangtse v Cinglav. Japonci mornarji so se uprli in poglali Kitajce na breg. Tukaj so sledila kitajske demonstracije pred japonsko kolonijo, kakor je japonska vojska strala zasedla streljati iz strojnica. V boju so bili ubiti trije Kitajci in eden japonski vojak.

Pogajanja med Francijo in Sovjetsko unijo

Moskva pravi, da je sporazum glede dolgov dosežen, Paris pa pravi, da ni.

Moskva, 23. sept. — Maksim Litvinov, pomožni komisar zunanjih zadev, je danes poročal, da je popolni sporazum med sovjetsko vlado in Francijo glede carskih dolgov dosežen, a pogodba še ni podpisana, ker Francija še ni sprejela sovjetskega predloga glede kreditov.

Paris, 23. sept. — Iz francoskih uradnih krogov se poroča, da so pogajanja s sovjetsko vlado glede dolgov še daleč od sporazuma.

Tunney ostal 'prvak pretepačev.

Chicago. — Gene Tunney je v četrtke zvečer ponovno potolkel Jacka Dempseyja v bokarski bitki za prvaštvo. Jack se nekaj jezi in pravi, da je bil ogoljufan, toda sodniki so razsodili, da je Tunney zmagovallec. Okrog 150,000 oseb je gledalo "fajt" in plačalo blizu tri milijone dolarjev vstopnine. Med obojevatelji rokoborbe, ki so prišli iz drugih krajev, je bilo tudi več Slovencev. Šest jih je prišlo iz Eveletha, Minn. in nekaj iz Clevelanda.

50 fašistov ranjenih v koliziji.

Rim, 23. sept. — Vlak, ki je peljal fašiste iz Neapla v Brescijo na neko slavnost, je včeraj treščil v tovorni vlak v Tiburtini in 50 fašistov je bilo bolj ali manj ranjenih.

Bolan, izvršil samomor.

Chicago. — John Bolan, star 50 let, 1140 W. 17th st., se je v četrtke zvečer ustrelil ležec v postelji. Njegova žena ga je našla mrtvega, ko se je vrnila iz prodajalnice. Zena pravi, da je bil moč še dalj časa bolan.

Narodna: Zadržane države (sloven Chicago) \$6.00 na leto, \$2.00 za pol leta; Chicago in Cetero \$7.50 na leto, \$3.75 za pol leta, in za inostranstvo \$9.00.

Nadvoj na vsa, kar ima stiti s Slovinci:

"PROSVETA"

3657-58 So. Leavada Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society

Owned by the Slovene National Benefit Society

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$6.00 per year; Chicago \$7.50, and foreign countries \$9.00 per year.

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Datum v objavi: 1. pr. (August 31-1927) poleg valnega imena in nadvoje pomeni, da vam je s tem davcem potrdilo naročilo. Posrednik je posrednik, da se vam ne moti list.

DELAVSKA ORGANIZACIJA MORA BITI POLITIČNA, STROKOVNA IN ZADRUŽNA.

George Hicks, ki je predsedoval zborovanju Britanske strokovne unije kongresa, je dejal v svojem govoru:

"Mi nimamo druge alternative, kakor da napravimo iz naših unif in sploh iz vsega delavskega razrednega gibanja—političnega, strokovnega in zadružnega—orodje, s katerim ne bomo samo zmagovali v političnih bitkah, ampak da bomo lahko izvajali pritisk v industriji in gospodarsko moč, da realiziramo legitimne zahteve preprostega ljudstva."

Njegove besede so zadele v črno. Povedal je resnico, kakršna se zdaj redkokdaj alihi na velikih zborovanjih strokovno organiziranih delavcev. Delavec, ki je razredno zaveden in razume, da samo politične zmage, ali samo štrajki ali samo zadružna organizacija ne bodo osvobodile delavstva meznega suženstva, bo podpiral politično, strokovno in zadružno delavsko gibanje, zavedajoč se, da sta za končno zmago delavstva ravnotaka potrebna pritisk v industriji in izvajanje gospodarske moči, kot so zmage delavstva na političnem polju. Razredno zaveden delavec ne bo nikdar podcenjeval vrednosti delavske politične organizacije in bo trdil, da delavska strokovna organizacija ali pa zadružna že zadostujeta, da delavstvo doseže svoje cilje. Ravnotako pa razredno zaveden delavec ne bo nikdar podcenjeval vrednosti delavske strokovne ali zadružne organizacije in naglašal, da delavstvo lahko izvede svoj program, ako je organizirano le politično.

Delavec, ki trdi, da je razredno zaveden, pa vidi, da je za dosego delavskih ciljev potrebna samo ene vrste organizacija—politična, strokovna ali zadružna, ni sposoben za delavskega voditelja. Tak delavec je podoben generalu, ki trdi, da zmago v bitki lahko izvojuje samo infanterija brez pionirskih, topniških, sanitetnih in drugih pomožnih čet, ki so v bitki za izvojevanje zmage ravno tako potrebne, kakor človeku oko, da vidi. Tak razredno zavedni delavec ne pozna gospodarske in politične moči nasprotnika—t. j. kapitalizma in za to je nesposoben v vodstvo delavskih organizacij. Tak delavec je navaden kričar, ki sicer obeti, da ga kapitalizem—guli in odira, ne razume pa, kako se je treba bojevati proti kapitalizmu, da bo končni uspeh na strani delavcev in ne kapitalistov.

Delavstvo je izgubilo že veliko bitk na političnem kot na strokovnem in zadružnem polju. Kajti nasprotniki delavstva se tudi bojujejo, da zmagajo in zategadelj branijo vsako ped na političnem, industrijskem in gospodarskem polju. Delavstvo je še po vsakem porazu zbralo svoje moči, pa naj je bil poraz na političnem, industrijskem ali gospodarskem polju, in je znova napadlo sovražne vrste z namenom, da zmaga in tako pridobi novo postojanko na pohodu proti končnemu cilju.

Delavstvo je pa izvajalo tudi mnogo zmag na političnem, industrijskem in gospodarskem polju. Te zmage pa še niso bile odločilne in po vsaki zmagi se je moralo delavstvo pripraviti znova za bitke na političnem, industrijskem in gospodarskem polju, da z novimi zmagami skrajša pot do svojega končnega cilja.

V nobeni vojni ni še nobena sila z zmago v eni sami bitki odločila usodo vojne, ako sta sili močni. Vojna sreča je opotočna, to pomeni, da se v vojni dožive zmage in porazi, dokler ni ena sila tako upehana, da se poda.

Razredna vojna, ki se danes bje po vsem svetu, je največja vojna, kar jih pozna svet do danes. V tej vojni ne grme topovi, padajo bombe iz letal in oklopni vozovi s strojnicami švigajo semintje. Ta vojna se ne odločuje na bojnih poljanah, ampak na političnem, industrijskem in gospodarskem polju. Vprav zaradi tega pa potrebujejo delavci in kmetje sposobne, treznomisleče in preudarne voditelje, ki vodijo delavce in kmete do zmag na političnem, industrijskem in gospodarskem polju, ne pa kričarjev, ki skušajo nasprotnike delavstva preplašiti s praznim krikom, da delavski sovražnik toliko laglje porazi

delavce in kmete, jih izrine iz pridobljenih postojank, da se morajo zopet leta in leta bojevati, da svoje izgubljene postojanke in utrdbe pridobe nazaj.

Delavec, ki ne razume, da so za odpravo meznega suženstva potrebne politična, strokovna in zadružna organizacija, ne sodi v vodstvo delavstva! Kajti tak delavec škodi več delavstvu, kot mu koristi.

SLIKE IZ NASELNI

Delavčeva stalnica pri volitvah.

Cleveland, Ohio. — V Ameriki se še vedno ponavljajo volitve po starem koptu, to je, da se zmaga zvrne na tisto stran, kjer je več denarja, pa naj bo stran demokratov ali republikanov. Obe stranki pa po izvolitvi ne pozabita pravila, da obljubiti in dati je preveč. Po tem se ravnajo naši zastopniki.

Rojaki, državljani, vendar ne pozabite volitev, pokazite, da imate moč glasovati za kandidata, katerega vi hočete; glasujte za izkušenega moža ne takega, ki ni še storil nobenega koristnega dela za delavstvo. Skušajte imeti z republikanci, da so čisto pozabili, kaj so vam bili obljubili pred volitvami. Demokrate poznate, da so ravno taki. Noben kandidat v teh strankah nima smisla za delavstvo, pa naj bo voljen v mestno zastopstvo ali pa v državni ali zvezni kongres. Od teh ljudi ni pričakovati ničesar.

Zdaj se pri nas preganjajo radi tega, kdo je bolj sposoben, ali sadravniki ali unijaki delavcev. Jaz ne bom nikogar hvalil in nikogar podcenjeval. Delavci vemo, kdo je naš kandidat in za njega bomo glasovali, da nas bo zastopal s svojim socialističnim programom, ako bo izvoljen. Ni še dovolj, če je naš kandidat Slovenec, vedeti moramo, da zastopa naše interese. Delavci, agitirajmo val, da bo izvoljen naš delavski kandidat. — Delavec.

Brat Marko Kukić umri za jetiko.

Steubenville, Ohio. — Umrl nam je sobrat Marko Kukić, član društva št. 543 S. N. P. J. Smrt je nastopila dne 3. septembra in pogreb se je vršil dne 4. septembra na pokopališču Union v Steubenville, Ohio.

Pokojnik je bil po rojstvu Hrvat in zupača v tem kraju ženo in hčer. Bolehal je za proletarsko boleznijo sušico.

Brate in sestre društva št. 543 pozivljamo, da se vsi udeležijo društvene seje vsaj vsake tri mesece enkrat, če ne, bo moralo društvo postopati z vami po pravilih. — John Stanika, predsednik.

Članstvu društva št. 312.

Collinswood, Ohio. — Naznanjam članom društva "Vipavski raj" št. 312 S. N. P. J., da sem prejel pravila S. N. P. J. iz glavnega urada, v katerih so vključene vse točke sprejete na splošnem glasovanju, zaključnem 1. julija 1927. Neobhodno je potrebno, da ima vsak član pravila, da se v slučaju bolezni v drugih ozirih ve kako ravnavati. Radi tega prosim, da si jih vsakdo preskrbi ter jih skrbno prečita.

Opominjam tudi tiste, kateri nimate prejšnjih pravilih od zadnje konvencije, da pridete ponje k vašemu tajniku na dom ali pa na redne seje v Slovenski tel. dom na Holmes ave.

Članstvu tudi naznanjam, da mammo meseca oktobra naklado po 50c na člana za odhodninski sklad. Izvete so le one članice, ki so zavarovane samo za pomrtvino. Opozorjam nekatere žlane, da ste toj točni a plačevanjem asessmenta, da lahko potkažete vaš seznam v plačilni knjižici, da je bil vaš asessment plačan, kot določajo pravila. S tem olajšate delo tajniku in društvu in v glavnem uradu, a v prvi vrsti je to v vašo korist, da niste suspendirani. Dobro si zapomnite, da mora na zahtevo dobrih članov in na zahtevo jednotlivih pravil poslati asessment o pravem času. V slučaju, če član nima nikakršnih sredstev, da bi plačal svoj asessment, se mu je treba obrniti na društvo. Pride naj na sejo, ki se vrši vsak tretji petek v mesecu, kjer ima prositi za tako pomoč, ali pa naj se zgleda pri društvu.

Člani, ki hočete svojim prijateljem dobro, pripeljite jih pod okrilje S. N. P. J.

Bratski pozdrav! — Anton Mravljec.

Hčerka vpraša mamico:

— "Mamica, kedaj pa se mora umreti?"

— "Kadar koga Bog pokliče."

— "Mamica! Kaj ne — kadar bo tebe Bog klical, pa se boš napravila, kot da ne ališiš."

Pri trgovcu vpraša dama:

— "Ali je to najnovejši vzorec?"

— "Seveda, najnovejši."

nem tajniku pred 24. v meseci. Zanimkost člana ne pride nikjer v poštev. Torej hodimo vsi agilitni člani, drug za drugega, s čimur pripomoremo do boljšega spoznavanja in napredka naši organizaciji.

Sedaj, ko je razpisana kampanja za nove žlane, želim omeniti, da je naša dolžnost, da se potrudimo povečati naše društvo. V tej kratki dobi — imamo namreč še tri mesece: oktober, november in december — nudi jednota izredno lepo priliko za pridobivanje novih članov. Kdor pristopi v jednoto takem te kampanje ter je star od 16. do 25. leta, ta je prost pristopnine in zdravniške preiskave; starejši nove pristopni člani od 26. do 60. leta starosti, so prosti pristopnine.

Ker so razpisane tudi lepe nagrade za agitatorje, ki pridobijo nove žlane, je vsuogoče, da vsak član kaj posgleda. Torej val na sejo društva dne 21. oktobra ter pripravimo vsak po enega zdravnega prosilca za vstop. Kdor dobi pet novih članov, je upravičen do lepe nagrade v vrednosti \$5, prvič, da je lahko naročen na dnevnik Prosveta za eno celo leto brezplačno in drugič, da lahko izbere knjige v zalogi Knjižarne matice v vrednosti \$5. Kampanja je odprta za vsakega člana.

Bratski pozdrav! — Charles Benetel.

Pristopite k S. N. P. J.!

Collinswood, Ohio. — Dolžnost me veže, da se tudi jaz malo oglašim o sedanjih razmerah, čeprav se ne morem pohvaliti z delom. Prav slabo je z delom, ali vžle temu ne smemo obupati. Močno zaslombo imamo slovenski delavci v Slovenski narodni podporni jednoti, ki je ena največjih in najboljših delavskih organizacij v Ameriki.

Sedaj nam nudi posebno lepo priliko za pristop, priliko, kakršne ne more nuditi nobena druga slovenska podporna organizacija v Združenih državah. Zato pa rojaki, ki še niste pri Slovenski narodni podporni jednoti, seznanite se z njenimi pravili in postanite člani. Nikoli vam ne bo moglo biti žal zato, kajti udobnosti, kakršne dobite pri naši jednoti, se ne dobijo drugje.

Če ste stari od 16. do 25. leta, vam ni treba plačati nikake pristopnine in ne židniške preiskave, kar člani jednote postanete kakor bi bili člani že prej. Ako ste stari več kakor 26 let (do 40. leta), pa vam ni treba plačati pristopnine.

Rojaki, potrudite se v Slovensko narodno podporno jednoto do konca leta, ker ugodnosti veljajo samo do tedaj. Sprevideli boste, da sem imel prav, ko sem vam avetoval takojšnji pristop. Odladati bi bilo neumestno tudi radi tega, ker nihče ne ve, kdaj bo potreboval podporo za pokorbo, bolezni ali pa njegovi potomci posmrtnine. Slovenska narodna podporna jednota je ustanovljena zato, da koristi slovenskim delavcem v Ameriki in ne zato, da si okorišijo kake privatne zavarovalne družbe.

Člani, ki hočete svojim prijateljem dobro, pripeljite jih pod okrilje S. N. P. J.

Bratski pozdrav! — Anton Mravljec.

Hčerka vpraša mamico:

— "Mamica, kedaj pa se mora umreti?"

— "Kadar koga Bog pokliče."

— "Mamica! Kaj ne — kadar bo tebe Bog klical, pa se boš napravila, kot da ne ališiš."

Pri trgovcu vpraša dama:

— "Ali je to najnovejši vzorec?"

— "Seveda, najnovejši."

— "In na izpremeni barve?"

— "Kaj še? Že tri mesece je v izlozbi, pa je vedno enak."

Delavčeva opazovalnica

Naši milijoni.

Često beremo v časopisih o različnih hipnotičnih, telepatičnih in drugih eksperimentih. Posebno v Parizu nastopajo pogosto razni indijski fakirji, ki kažejo javno svoje izredno trenirano telo in neobčutljivost za bolečine. Fakirstvo je veružno znano, saj staro že stoletja. Svojo občudovanja vredno neobčutljivost si pridobe fakirji z dolgotrajnim trestanjem in vzajemnim telesu in volje. Da je pri tem potrebna izredna energija in vztrajnost, je jasno.

Vendar so taki javni eksperimenti le prepogostokrat navaden trik. Laniško leto se je v Parizu pustil neki fakir zabiti v krsto ter pogrezniti v vodo, kjer je ostal nad eno uro. Šele pozneje so prišli na to, da so bile v vrvi, s katerimi so ga spustili v vodo, pritrjene in speljane v krsto, ter so v njih nahajale zelo tenke cevi, po katerih je dobival fakir zrak, ter je na ta način v lahki vodorodni deli časa pod vodo.

Mnogi eksperimenti pa so brezpogojno resnični, brez vsakih trikov. Zlasti so nerazumljivi, kakršne mnogi fakirji zelo radi izvajajo, namreč prebadaanje telesa na različnih krajih z različnimi predmeti, ter pri tej proceduri ne izteče niti kapljica krvi, niti ni potem sledu o kakikrvi, akoravno si zapličejo želbel ali nož skozi lica, meča in roko. Tudi ne pokažejo nikakega znaka bolečine. Zdravniki si tega ne morejo razlagati, vendar pa je to dokazana resnica, ker so se enaki poskusi vršili že večkrat pod strogim zdravniškim nadzorstvom.

Tudi pri nas nastopajo večkrat razni hipnotizerji in telepati. Toda njihov program je drugačen, kot ga kažejo fakirji. Dočim kažejo zadnji učinek ter moč volje na lastnem telesu, eksperimentirajo prvi z drugimi ljudmi.

Glavna točka je hipnoza. Kaj je pravzaprav to? Čisto nič nadnaravnega ter enostavno razloženo: nadvlada duševne moči enega človeka nad duševno močjo drugega človeka. Zato razpadajo hipnotičnemu vplivu v prvi vrsti ljudje z majhno energijo, živčno slabejši, torej posebno ženske. Predpogoj za dober uspeh pri takih produkcijah je to, da pridejo ljudje v dvorano že popolnoma prepričani, da je dotični izreden hipnotizer, večina se sploh boji zoperstavljati se njegovi volji iz nekega strahu pred njim, torej so že pod tujim vplivom, še predno jih je zadel pogled hipnotizerja. Da ima hipnotizer potem s takimi ljudmi lahko delo, je jasno. Čisto drugače bi izpadla taka produkcija, ako bi imel hipnotizer dvorano polno ljudi, ki bi verjeli, da nima toliko moči, da bi jih mogel hipnotizirati, ter bi imeli valj trdno voljo, da se njegovemu vplivu nečjo ukloniti. Prepričan sem, da bi bil njegov uspeh več kot za polovico manjši, kot je ponavadi.

Popolnoma nekaj drugega je telepatija ali čitanje misli. Telepatije prime medija za roko ter pove, kaj medij misli. Seveda ta stvar ne gre tako daleč, da bi telepat kar pripovedoval cele storije, katere bi medij sproti koval v svojih možganih. Tako daleč zagnat se nismo. Telepatija se omejuje še samo na enostavnejše predmete. N. pr. iskanje predmeta, ali medij ali misli kako barvo in jo telepat pove ali kako številko do 20 i. t. d. Dosti dalje preko enakih poskusov telepatija še ni uspešna.

Razni drugi eksperimenti, kakor to, da predvajalec hipnoze, ter se naenkrat pojavi za hrbtom množice, ali da spremeni razne stvari i. t. d., ni drugega nego neverjetna hitrost in okretnost, pridobljena po dolgi vaji. "Domaci prijatelj".

Nadepolni plaval.

Naš prijatelj Josu Javulja je tako hiter plaval, da preplava uro v dvajsetih minutah.

Delavčeva opazovalnica

Naši milijoni.

Često beremo v časopisih o različnih hipnotičnih, telepatičnih in drugih eksperimentih. Posebno v Parizu nastopajo pogosto razni indijski fakirji, ki kažejo javno svoje izredno trenirano telo in neobčutljivost za bolečine. Fakirstvo je veružno znano, saj staro že stoletja. Svojo občudovanja vredno neobčutljivost si pridobe fakirji z dolgotrajnim trestanjem in vzajemnim telesu in volje. Da je pri tem potrebna izredna energija in vztrajnost, je jasno.

Vendar so taki javni eksperimenti le prepogostokrat navaden trik. Laniško leto se je v Parizu pustil neki fakir zabiti v krsto ter pogrezniti v vodo, kjer je ostal nad eno uro. Šele pozneje so prišli na to, da so bile v vrvi, s katerimi so ga spustili v vodo, pritrjene in speljane v krsto, ter so v njih nahajale zelo tenke cevi, po katerih je dobival fakir zrak, ter je na ta način v lahki vodorodni deli časa pod vodo.

Mnogi eksperimenti pa so brezpogojno resnični, brez vsakih trikov. Zlasti so nerazumljivi, kakršne mnogi fakirji zelo radi izvajajo, namreč prebadaanje telesa na različnih krajih z različnimi predmeti, ter pri tej proceduri ne izteče niti kapljica krvi, niti ni potem sledu o kakikrvi, akoravno si zapličejo želbel ali nož skozi lica, meča in roko. Tudi ne pokažejo nikakega znaka bolečine. Zdravniki si tega ne morejo razlagati, vendar pa je to dokazana resnica, ker so se enaki poskusi vršili že večkrat pod strogim zdravniškim nadzorstvom.

Tudi pri nas nastopajo večkrat razni hipnotizerji in telepati. Toda njihov program je drugačen, kot ga kažejo fakirji. Dočim kažejo zadnji učinek ter moč volje na lastnem telesu, eksperimentirajo prvi z drugimi ljudmi.

Glavna točka je hipnoza. Kaj je pravzaprav to? Čisto nič nadnaravnega ter enostavno razloženo: nadvlada duševne moči enega človeka nad duševno močjo drugega človeka. Zato razpadajo hipnotičnemu vplivu v prvi vrsti ljudje z majhno energijo, živčno slabejši, torej posebno ženske. Predpogoj za dober uspeh pri takih produkcijah je to, da pridejo ljudje v dvorano že popolnoma prepričani, da je dotični izreden hipnotizer, večina se sploh boji zoperstavljati se njegovi volji iz nekega strahu pred njim, torej so že pod tujim vplivom, še predno jih je zadel pogled hipnotizerja. Da ima hipnotizer potem s takimi ljudmi lahko delo, je jasno. Čisto drugače bi izpadla taka produkcija, ako bi imel hipnotizer dvorano polno ljudi, ki bi verjeli, da nima toliko moči, da bi jih mogel hipnotizirati, ter bi imeli valj trdno voljo, da se njegovemu vplivu nečjo ukloniti. Prepričan sem, da bi bil njegov uspeh več kot za polovico manjši, kot je ponavadi.

Popolnoma nekaj drugega je telepatija ali čitanje misli. Telepatije prime medija za roko ter pove, kaj medij misli. Seveda ta stvar ne gre tako daleč, da bi telepat kar pripovedoval cele storije, katere bi medij sproti koval v svojih možganih. Tako daleč zagnat se nismo. Telepatija se omejuje še samo na enostavnejše predmete. N. pr. iskanje predmeta, ali medij ali misli kako barvo in jo telepat pove ali kako številko do 20 i. t. d. Dosti dalje preko enakih poskusov telepatija še ni uspešna.

Razni drugi eksperimenti, kakor to, da predvajalec hipnoze, ter se naenkrat pojavi za hrbtom množice, ali da spremeni razne stvari i. t. d., ni drugega nego neverjetna hitrost in okretnost, pridobljena po dolgi vaji. "Domaci prijatelj".

Nadepolni plaval.

Naš prijatelj Josu Javulja je tako hiter plaval, da preplava uro v dvajsetih minutah.

Izganjanje hudiča iz Clermonta

J. Kline.

Leta nazaj je bil okraj Clermont zelo znana dolina v skrajnem južnozahodnem delu države Ohio in reke Ohio. Oddaljen je ta okraj ravno lepo izetno avtomobilsko vožnjo iz Cincinnatija, nedaleč od Wellsville, Ohio, mesta, ki je znano kot antislunska Meka.

Clermont je še dal državni gubernorja, podgubernorja, vrhovnega sodnika najvišjega sodišča države Ohio, celo vrsto drugih dobro znanih državnih glav, ki so se rodile v teh okrajih. Sam prezident Grant se je rodil v Point Pleasantu, južnem delu Clermonta. Clermont torej ni kar tako in tudi slab kraj ni!

Clermont je z vsemi štirimi za K. K. K. vlada ga nekaka pajdašija metodistovskih in baptistovskih bratov, ki delajo kot suhi politični, verniki starega kopta in včasih tudi obdelujejo zemljo. Ampak dolgo in trdno je spala dolina clermontska. Spala vendar ni za vedno, kajti Clermont — ki po vsej pravici zasluži svoje francosko ime — je zopet na zemljevidu močnih Združenih držav.

Prav v osrčju okraja Clermonta je Batavia, okrajno glavno mesto, koder vozi železnica, tramvaj in dobre avtomobilske ceste. Batavia vedno glasuje suho, pije pa moko. Prav nič jim ne manjka "ta kratkega", a v gledališče pa se dobri meščani Batavije navadno vozijo z avtomobili v Cincinnati, kjer je vse veliko bolj živahno in tudi "ta kratki" bolj prijetno požgečka doli po suhi votlini. Tako tudi svojim čustvom spodobni prebivalci Clermonta navadno dajo več prostosti, ko se odpeljejo v Cincinnati in tako umno urede, da njih kraj ostane deviško čist.

Kar nenadoma pa je prišlo pohujšanje nad dolino clermontsko, velika zmešnjava je zavladala po vsem okraju in najhujša pa v središču okraja Bataviji sami, ki je bila nenadoma vsa razburkana.

Zgodilo se je nekako takole: Gledališče Capitol je vodilno zabavišče v Bataviji in vodilno zabavišče pa vodi C. H. Robinson, ki je voditelj. Že več tednov je gledališče oglašalo, da bo kazalo "Fausta" in vse je šlo v red, dokler ni župan Larkin neke na cestnem vogalu javorjem debilu videl plakat, s katerim je gledališče namanjalo, da bo pokazalo "Fausta". Kar je župana zbolelo v dno njegovega po-

božnega srca, je bila slika na plakatu. Brž se je lotil krščanskega dela in skril plakat, ker slika se mu je zdela neumetna, in jo je takoj napravil še manj umetniško s svojim žepnim nožem.

Camilla Horn, ki je imela igrati vlogi Margaret, je bila oblečena po vseh županovih predpisih in okusih, ampak okake triko hlačke na Emilu Janingou, ki je predstavljal vlogo Mefista, so izzvale njegovo bojlo jeno. In tako je župan Larkin šel gori in doli po Main Streetu, silno jezen in razburjen, iskajoč voditelja kinematografa Robinsona in mu je naznanil: "Nocoj ne boste kazali vaših brezbožnih slik. Že samo plakati so nesramni dovolj, da pripravijo vsakega spodobnega moža in ženo, da vaš "show" ni za spodobne ljudi!"

Ker je bil župan neznančno jezen, je umljivo, da je sledil velik prepri, v katerega so se zapletli tudi drugi vodilni državljani, toda župan je stal čvrsto kakor skala za sveto in krščansko čednost in za njim je stala vsa učena duhovščina. Ampak businessmen so bili uverjeni, da bi hudo škodovala njih trgovini, če bi dopustili, da bi ali ljudje gledat iste slike v Cincinnati, kjer so ljudje bolj gremi; tako se je moral župan navazadnje vendar podati in je tako le dejal: "Skoraj nikoli ne grem gledat slik v "show" ampak tukaj je seveda moja dolžnost, ker sem župan mesta Batavije. Sedel bom v sprednji klopi gledališče in ko bom zaklical "Halt!" mora gledališče nemudoma prenehati."

Tako je bilo konec koncev dovoljeno, da sme Capitol gledališče pokazati film "Faust" neke sobote zvečer. Kakor je dejal, je župan sedel v prvo klob pred platno in deloval kot uradni cenzor s pravico, da sme reči "Halt!" kadar vidi, da se hlačka na Mefistu preveč napnejo ali kadar se pokaže kaj drugega pregrešnega. Toda nič tega se ni zgodilo, kajti spodobni in krščanski gospod župan je medtem prav krepko zasmrkal in gledališče je nemoteno kazalo, kako ima Mefisto napete hlače.

Citateljem je treba naznaniti, da to ni kak običajni oglas, kakršnega na primer vprizorijo gledališča na Broadwayu v New Yorku, ki se jim zahtevajo večje radovednosti "publike, ko kažejo kake nevrredne filme. Župan se je v resnici bil odločil, da bo zvest pokrovitelj jasne morale. Oglaš je to vendarle, kajti Clermont je zopet na mapi, in sicer prav debelo skan v Ohio.

Vesti iz Jugoslavije

ZADRUŽNI-PLANINSKI DOM V TRZICU

(Izvirno Prosveti.)

Mesto Trzica leži v prelepi bistriški dolini pod samim prelazom Ljubelj. Voznost te lege so že poznali davno, saj so preko Ljubelja hodile v starih časih rimske legije. V teh krajih se je porodila znatna železna, kožarska in tekstilna industrija. Trzica je naš jugoslovanski Manchester — ali Trzica je tudi šajliške turistično, kajti okrog Trzice so Veliki vrh (2085 m), Klavdo (2095 m) in Košutni (2102 m). Izhodišče je planota pod Košuto. In tam zidajo Tržičani (v odboru je tudi S. Lajovic, član nadzorstva Konz. društva za Slovenijo) "Planinski dom". Ustanovili so zadrugo, ki je nabrala toliko denarjev, da bo "Planinski dom" lahko brez dolgova. Dosedanja planinske kočice so last planinskih turističnih društev. Slovensko planinsko društvo (SPD) v Ljubljani ima po vseh hribovih in gorah svoje kočice. V Bohinju celo 2 hotela: pri Sv. Janezu in pa Zlatograd. Tržičanom je reklo S. P. D.: ni denarja. No, možje so ustanovili zadrugo in "Planinski dom" stoji. V delu je rešitev!

Samomor v Dravljah. Ljubljana, 10. septembra. Ko je šel danes pogniti gosp. Bojan Luzner, slušatelj višje pedagogske šole v Zagrebu, ob tiru iz Dravlj proti Ljubljani, je zapazil kakih 200 m pred čuvajnico št. 85 med tračnicama odrezano človeško glavo in poleg nje desno roko. Ko si je podrobneje ogledal progo, je kakih 20 korakov dalje našel tudi truplo, ki ga je vlak strahovito razmrevail. G. Bojan Luzner je pohitel na stražnico in prijavil najdbo. Na lice mesta sta se podala dva stražnika, da ugotovita podrobnosti. Ze po najdbi sami je bilo evidentno, da je nesrečen storil samomor. Nesrečnega je povozil vlak 917, ki vozi zvečer z Gorenjske proti Ljubljani. Ob progi sta ležali pelerina in palica, kar spričuje, da je samomorilni kandidat ob progi čakal na vlak. Pri samomorilcu so našli dvojne pisem, prvo naslovljeno na vrtnarja Antona Šusteršiča v Zg. Siški, drugo pa na gđ. Kortekevo pri "Keršiču". Iz tretjega pisma, ki je bilo še zalepljeno in črno obrobjeno, je po naslovu sklepali, da je samomorilec A. Vrhovec, ki je bil uslužben kot vrtnar pri Šusteršiču v Zg. Siški. Kaj je nesrečnega moglo tiralo v obup, bo morda pojasnila njegova pisma.

Palil je muhe in zažgal poslopje. Nad Smartnem pri Litiji se dviga par hiš. Naselju "na Cerkovniku." Tam je nastal požar na način, ki je skoraj neverjeten, pa vendar resničen. Povše, posestnikov sin na kmetiji "pri Škratu" je opazil, da je v hlevu precej pajčevin, v njih pa poginule muhe. Z namenom, da hlev očisti neprijetnih pajčevin, je vzel svečo ter palil nesnago. Ko pa je začel požigati v lijak, ki služi za spuščanje mrve v hlev, je padla iskra v zraven ležečo mrvo, in ogenj je izbruhnil v trenotku. Požar se je izredno naglo širil, kmalu je bil ves hlev v plamenih. Da prepreči hujšo nesrečo, so prihiteli na pomoč sosede, ki so začeli izganjati živino iz hleva. Bil pa je tudi zadnji čas; ena izmed krav, ki so jo rešili iz gorečega hleva, je bila že vsa opečena. Ko je prihitela na kraj nesreče šmarska požarna bramba z novo motorno brizgalno, je bilo šele možno, da so ogenj zadušili. Gospodarjev sin sam je dobil pri požaru opekline, pa tudi eden izmed njegovih sosedov je moral rad poškodovanih, dobjenih pri požaru, iskati zdravniško pomoč.

Da je način, kako je prišlo do požara, vzbudil v okolici precej govorice, je seveda razumljivo. Za zadevo se interesira sedaj tudi orožništvo, ki vrši poizvedbe. **Nesreče pri delu.** 20 letni mesaraki pomočnik Avgust Či-

žek iz St. Jerja v Ščavnici je na praznik Malega Smarna poplaval po gostilnah. Ko se je zvečer vračal domov ga je neznanec napadel in mu prestrelil levo dlan. — 24 letni ključavničar Anton Vesnjak, zaposlen pri "Kovini" na Teznu, je hotel nasekati nekaj drv. Pri tem pa si je skoraj odsekal palec na levi roki. — 52 letni Paš Jurij, upravnik graščine v Svecini se je pri spravljanju drv težko ponesrečil. V gozdu je padlo na njega drevo in mu zlomilo križ in več reber. Vse tri je rešili oddelek prepeljal v bolnico.

Strela udarila v cerkev. Na praznik dne 8. sept. je nastala v popoldanskih urah nenadna nevihta. Med grmenjem je začelo tudi treskati. Pri tem je udarilo v malo cerkvico v Podšentjurju, ki se prav lepo vidi iz vlaka od mostu pri litjskem železniškem predoru. Strela se je zadržala najprej v cerkveni stolpi, poškodovala pri tem precejšen del strehe ter vrgla neke opeke na tla, nato pa je šinila skozi vrata v zemljo. Vrata so dobila pri tem tudi močne poškodbe. Srečno naključje pa je hotelo, da ni bilo tega dne cerkvena doma. Mož ima staro navado, da hodi vedno pred nevihto "hudo uro odganjati". Da se ne bi pri tem cerkvniki po sreči iztekli, si pa lahko mislimo.

Vremenska katastrofa v okolici Karlova. Po vestih iz Karlova je dne 8. sept. divjala v tamkajšnji okolici silna nevihta. Na Baniji je strela zažgala Balaševovo hišo, v Mekušu pa udarila v hišo zadruge Bedekovič in v kuhinji ubila šestdesetletno gospodinjico. Tudi v selu Breznik je strela povzročila požar, ki je uničil vseh šest hiš male vasice. Gasilna akcija je zaradi pomanjkanja vode in močnega vetra ostala brez uspeha.

Težka nesreča. Dne 5. sept. je težko ponesrečil zidar Jože Vate iz Laškega. Zaposlen je bil pri pleskanju visokih železnih stebrov falskega daljnova. Med pleskanjem mu je zdrknilo ter je padel na tla iz velike višine. Zlomil si je prsni koš in pa hrbtenico, nakar so ga odpeljali v celjsko bolnico. Vale je bil član prejšnjega občinskega zastopa in sicer Zupančeve gospodarske stranke.

Poskušeni samomor Slovenke v Zagrebu. Marija Mohar, rojena 1894 v Leskovcu pri Krškem, natakarka po poklicu, je spila v svojem stanovanju večjo količino odtovne kisline, hotela se končati. Moharjeva je živela v gospodinjstvu s kočijažem Adolfom Vlahničem, s katerim se je sprla pa je lahko mogoče, da je bil ta prepričanje vzrok nameravanega samomora. Samomorilko so takoj prepeljali v bolnico in je baje že izven nevarnosti.

Otrok se je zadušil s fižolom. Otroku Filipa Merčnika iz Polje pri Gornji Radgoni, triletni Katarin, se je pri igri z otroci zadušil fižol v dihalnik. Nesrečno dekletce se je zadušilo. Prepričano so drugi otroci poklicali mater na pomoč. Ko je mati prihitela na kraj nesreče, je bil otrok že mrtev.

Koliko se pokadi v Jugoslaviji? Po uradnih podatkih se je leta 1925 pokadilo v Jugoslaviji 8.915.701 kg tobaka in sicer: v cigareтах 44.407.608 škateľ ali cigaret; 5.684.675 škateľ in cigaret; 2 milijardi 863.610.178 komadov vojev križanega tobaka, 10.241 kg tobaka za žvečenje, 6479 kg tobaka za nosljanje in končno 8577 kg tobačnega ekstrakta. Največ tobaka popušejo Slovenci, v drugi vrsti Hrvati, najmanj pa Srbijanci.

Ribiči utočili v Kolpi. Krojaški pomočnik Ivan Černe iz Dragana je lovil ribe v Kolpi. Mrežo si je z vrvoj privezal okoli pasu, stopil v vodo in spustil mrežo. Mreža pa se je v vodi zapletla in potegnila Černa s seboj v vodo. Neki delavec mu je sicer prihitel na pomoč, a bilo je prepozno: Černe je izginil v motni Kolpi in utonil.

IZ PRIMORJA

Zadnje ure kulturnega življenja Slovencev v Italiji. Gorica, 10. sept. Z motivacijo, da deluje proti nacionalnim interesom, je tukajšnji prefekt razpustil še naslednja slovenska društva: prosvetno društvo "Citalnica" v Ponikvah, "Bodočnost" na Slapu pri Idriji, "Dom" na Logarših pri Podmelcu, "Skrjanček" v Cepovanu, "Hrast" v St. Mavru, "Bratno in pevsko društvo Pevnica" v Kotu Sabotin, Prosvetno društvo v Dobrovcu ter prosvetno društvo v Sivki pri Kobaridu. Oblasti so začele razpuščati že celo cerkvene Marijine družbe.

Razžalila je miliciina in ministrskega predstavnika neka Terzija Bogataj. Nesrečna ženska je bila pijana in je razgrajala v gostilni. Prišla sta dva miliciinca, katera je ozmerjala in se povrhu obregnila še ob Mussolinija. Sodišče v Gorici jo je obsodilo na 4 mesece in 5 dni zapora.

V rabeljakem rudniku so je ponesrečil 49letni Josip Zornik iz Čezsoče. Zapušča ženo in kopicotroko.

Usoda tržaških slovenskih učiteljev. V šolah tržaške občine in sicer večinoma že v italijanskih razredih je službovalo lani okoli 20 slovenskih učiteljskih moči, ki imajo najmanj po 17 službenih let. Poklicali so vse h generalnemu didaktičnemu ravnatelju Merluzziu na magistrat, kjer jim je ta obrazložil, da jim je podelit milostno dovolilo, da izjavijo, ali so zmogni poučevati na katerikoli italijanski šoli v mestu ali okolici ali pa da prosijo za upokojitve. Merluzzi je izrecno poudarjal, da morajo biti italijanske popolnoma večji in da bodo pod strogim nadzorom. Odpravna mesto pokojnine se nikomur ne dovoli. Glede upokojitve jim je zabil informacije pri računskem oddelku.

Dr. Zaletel obojen in contumacia. V Koprno se je vrnila razprava proti dr. Rudolfu Zaletelu, obožnemu goljufu, ker je, kakor trdi obožnica, v Opatici in Podgradu Mariji Rebec, Luciji Bobec, Josipu Prelecu, Mariji Valenčič in Rudolfu Justičiču obetal zlate zobe, izvršil pa je svoje delo s kovino "Randolf". Stranke so mu plačale zahtevane vsote pred izvršenim delom. Sodišče je obsodilo dr. Zaletele, ki je sedaj v Ameriki, na sedem mesecev zapora in 350 lir globe.

Šest obtožencev iz Bače in Juršičev je stalo pred sodniki v Koprno. Glavni obtoženev je bil Franc Tomšič. Baje so dne 24. jan. lani pretepli orožnika Davida Pasjana, ko jih je gonil iz gostilne. Stvar se je vlekla na dolgo in še dosedaj se je vršila razprava. Med tem je oni orožnik nekam izginil in sodna oblast ni mogla nikjer iztakniti. Tekom razprave se je pokazalo, da ni bilo nič hudega dne 24. jan. 1926, ali če gre za orožnika, mora biti obsodba! Tomšič je obojen na 5 mesecev zapora pogojno, ostali obtoženci so oproščeni.

Fašistično nasilje nad Slovenci. Gorica, 8. sept. Tukajšnji prefekt je razpustil še naslednja prosvetna društva: Prosvetno društvo v Kanalu, v Svetem Križu, Gornjem Polju, Črnom vrhu, v Steveranu, Cerovem, Avčah, Podabotinu, v Slapu pri Vipavi, v Gaberju, Stanjelu, Spodnji Idriji, Bukovem, v Drenčici, Smaši, Podgori in v Plavah. Vsa ta društva so razpuščena z motivacijo, da so delovala proti nacionalnemu redu.

Novi razpusti slovenskih kulturnih društev v Italiji. Tržaški prefekt je razpustil pevsko društvo "Zastava" v Lonjerju, goriški prefekt pa naslednja društva: pevsko društvo "Kobarid" v Kobaridu, pevsko društvo "Pečine" v Pečinah, Bratno in pevsko društvo v Ozeljanu, Bratno in izobrazovalno društvo v Sempasju. V svojih odlokih navajata oba prefekta, da delovanje razpuščenih slovenskih društev ni bilo v skladu z nacionalnimi interesi.

Industrialna kriza v Angliji akutna

Mirovni pakti so preobrazili ekonomski zemljevid Evrope.

London, 23. sept. — (Poroča C. Brown čikaškim Daily News) — Slučajnemu opazovalcu, ki ostane v Angliji le par mesecev, se zdi, da vlada tukaj prosperiteta, četudi ne taka kot v Ameriki (?) Toda če ta opazovalec količjak opazuje, vidi, da je na Angleškem sedaj velika industrijska kriza. Brezposelna armada je velika. Vseposod po glavnih londonskih ulicah se vidi zdrave, močne, mlade može, ki iščejo dela. Taka je slika prestolnice združenega kraljestva Velike Britanije.

Toda bogatini se pač ne zmejnijo za znamenja, ki napovedujejo splošno krizo v Angliji. Bankirji in financirji so se še toliko privadili položaja, ker jih nič ne tare, da niti ne vidijo velike brezposelne armade. Seveda je vse to veliko brezdelje direktna posledica vojne. Industrija pa šepa tudi v sosednjih državah. Edina Nemčija je država, ki si stalno pridobiva tla v industriji. Italija pod Mussolinijevo peto se tudi zvija ter skuša usiliti svoje blago balkanskim državam. Toda ta država nima premoaga. Italijanski diktator sklepa pakete in pogodbe s sosednjimi državami, ki mu dajejo prilžnosti, da gre italijansko blago hitreje na tuje trge. Na ta način je Italija pridobila nekatere trge, a so kljub temu ti trgi mali, ker nemški izdelki nadkrhlujejo italijanske.

Angleška industrijska kriza je v direktni zvezi z industrijami Evrope. Vedeti je treba, da so si po vojni nekatere države razvile svoje industrije in radi tega ne potrebujejo angleškega blaga. Vseled tega je nastala resna konkurenca industrijskih izdelkov. Največ pa trpi v tej kompeticiji Anglija, ki je zalagala prej veliko večino malih držav s svojimi produkti.

Poleg tega pa ne smemo pozabiti, da je Amerika razvila v zadnjih letih močne industrije, ki sedaj vodijo ostri boj na svetovnem trgu posebno z angleškimi produkti. Industrije Združenih držav stalno naraščajo. Tako vidimo, da sta Velika Britanija in Amerika sedaj največja konkurenta na svetovnem trgu. Angleška industrijska kriza pa čedalje bolj postaja akutna.

NEMŠKI SVILNI DELAVCI ZMAGALI

Stavka je trajala en mesec. — Povikanje mezde zneslo od sedem in pol do deset odstotkov.

New York, N. Y. — Delavci, ki v kreftski pokrajini v Nemčiji izdelujejo svilo in žamet, so zmagali po enomesečni stavki. Tako poroča brzojavka iz Berlina Fairchildovi (tekstilni) službi.

Da se je stavka zavlekla mesec dni, je pripisati le trmoglavosti in profitaželnosti tekstilnih podjetnikov, ki mislijo, da so delavci edini poklicani, da plačajo vojno odškodnino, dasiravno niso delavci zadržali svetovne vojne. Pogajanja so se zavlačevala semintje, škoda valed podjetniške trmoglavosti je pa naraščala z vsakim dnem. Ko je škoda v industriji narasla do 100.000.000 mark, so bili podjetniki šele pripravljeni resno in stvarno razpravljati o delavcih semintje so pristali na povikanje mezde od sedem odstotkov in pol do deset odstotkov. Delavci so se na to vrtni na delo, ne poraženi, kot so pričakovali podjetniki, ampak z glavo pokonci, kot zmagovalci.

Na stavki je bilo več tisoč delavcev. Izgubljenih je bilo tudi nekaj trgov v Ameriki in zapadni Evropi.

Ima posledice.

Vaša žena se pritožuje, da ne more spat. In to ima hude posledice.

"Da, to si lahko mislim. Kardar pridem pozno domov, je še vedno pokonci."

Sanitarij za slabotne otroke zopet odprt

Odprta bo že četrinštrideseta sezona za slabotne otroke v "Fresh-Air Fund" sanitariju.

Chicago, 23. sept. — V ponedeljek 3. oktobra se zopet odpro vrata "Fresh-Air" sanitarija, ko se prične že četrinštrideseta sezona za zdravljenje slabotnih otrok. Do lani je sanitarij sprejemal otroke samo v poletnem času. Od lanske jeseni pa je uprava uvidela potrebo zdravljenja tudi v jesenskem in zimskem času. Ustanova se ni samo izkazala potrebna pač pa tudi uspešna.

Večina slučajev slabega zdravljenja detet se je izkazala dovoljno, ko so prejemali pravilno hrano in solne žarke.

Največ slučajev boleznih pri otrocih je valed nepravilne hrane, ker starši ne vedo niti ne morejo pravilno prehranjevati slabotnih otrok, ker taki otroci potrebujejo zdravniške pomoči in stalnega nadzorstva. Za tako skrb pa ni skoro noben dom pripraven. V veliko slučajih pa tudi matere ne zmorejo niti nimajo časa, da bi posvečale čas bolnemu in slabotnemu detetu, ker morajo na delo v tovarno ali kam drugam.

Sanitarij je v lepem kraju na zraku v Lincolnu parku v Chicagu. Ustanova podpira čikaški list "Daily News", ki nabira sklad za vzdrževanje sanitarija.

Sanitarij je bil sedaj zaprt za mesec dni, da se prenovi prostore, ki napravijo potrebne spremembe v sobah. Poleg tega je postaviljen večje število postelj v sanitoriju.

Vsaakega otroka, predno je sprejet, pregleda in preliče dr. Barstow od 9. do 11. ure dopoldne v sanitoriju. Samo za otroke, ki so namenjeni v sanitorij, bo dajal dr. Barstow informacije.

Villiers de l'Isle-Adam:

Čudovita domišljija gospoda Redouxa

Po pristih je oprezno stopil k žalnemu stroju, zamišljal, da bi si bolje predstavil nekdanje tužne prizore, in debele solze so se mu pričele kotaliti po mastnih licih. — Nesrečni vladar, je itež zaklical, oh, kako te razumem! To je bilo trpljenje! — Že od mladosti so te zapeljevali. Bil si žrtve neznanosti, nujnosti, svoje dobe! Iz dna srca te obžalujem! Družinski oče sem ... zato si laže predstavljam tvoje muke ... Da si bil kralj, to je tvoj edini zločin! — Ah, a jaz sem bil župan ... Poguma, vladar, poguma! ... Mi vsi smo umrli ... Naj Vaše Velikanstvo blagovoli ...

Potem je motril desko in jo gugal:

Glej no, sem-le se je iztegnil, je mrmral častiljivi možakar. Zdi se, da sva bila enake postave. Tudi on je bil malce debelejši.

— Trdna je še, čvrsta. Oh, kaj je neki premišljeval, kakšne so bile njegove poslednje misli, ko je ležal na tej usodepolni deski! ... V treh sekundah je moral preizkusiti ... stekletja!

— Kaj, ko bi se vlekel nanjo — samo malo — da bi vedel ... da bi poskusil občutiti ... kako je ...

Po teh besedah se je ugledni gospod Redoux najprej nalahno nagnil, potem pa se je polagoma vlekel na vabeč gugalnico. Glava je naslonil na spodnjo polkrožno vbovlikino, na kateri je pred desetletji v smrtnem strahu počivala maziljena glava nesrečnega vladarja.

— Kar tu ostani in premišluj, si je dejal. Kakšno bojažen je občutil!

Zdajci si je z robcem obrisal solzne oči.

— Da, ubogi kralj, razumem te in stokam, je mrmral dobi gospod Redoux. Vendar me toboži misel, da tu potem nisi več dolgo trpel!

To rekel, je žs hotel vstati, kar zasliši z desnim ušesom suh in lahen šum. Krrrik, krrrik! Bila je to zgornja polkrožna vbovlikina, ki so jo nenadno tresljaji toli premaknili, da je zdrsela na spodnjo, se tam zaph-

Slovenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila 1904

Podporna Jednola

Inkorp. 17. junija 1907 v državi Illinois

GLAVNI ŠTAN: 2657-59 SO. LAWDALE AVE. CHICAGO, ILLINOIS

Izvrševalni odbor:

UPRAVNI ODBEK:

Predsednik Vincent Cinkar; podpredsednik Andrew Vidrich, R. F. D. 7, Box 103, Johnston, Pa.; gl. tajnik Blas Novak; tajnik bolniškega oddelka Lovrene Gradicki; gl. blaginjak John Vogrich; urednik glasila Jole Zavertnik; upravitelj glasila Filip Godina; vrhovni zdravnik Dr. F. J. Kern, 6238 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

GOSPODARSKI ODBEK:

Frank Somrak, predsednik, 996 E. 74th St., Cleveland, Ohio; Frank Aleah, 2124 S. Crawford Ave., Chicago, Ill.; Jacob Zupančič, 2627 S. Ridgeway Ave., Chicago, Ill.

POROTNI ODBEK:

John Goršek, predsednik, 414 W. Hay St., Springfield, Ill.; John Trčelj, Box 22, Strabane, Pa.; Tony Shragal, R. F. D. No. 1, Johnston City, Ill.; Frank Podboj, Box 61, Park Hill, Pa.; Anton Sular, Box 104, Cross, Kans.

BOLNIŠKI ODBEK:

OSREDNJE OKROŽJE: Lovrene Gradicki, 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VZHOĐNO OKROŽJE: Joseph Zorka, R. F. D. 2, Box 114, West Newton, Pa.; Anton Abram, 1189 E. 76th St., Cleveland, Ohio.

ZAPADNO OKROŽJE: Jacob Baloh, R. R. 8, Box 88, Pittsburg, Kans.; za jugozapad: Frank Klun, Box 958, Chisholm, Minn.; za sev. zap.: John Golob, Box 144, Rock Springs, Wyo.

Nadzorni odbor:

Frank Zajc, predsednik, 3539 W. 26th St., Chicago, Ill.; Ludvik Medvedek, 6499 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio; Albert Hrant, 555 So. Pierce St., Milwaukee, Wis.

Združiteni odbor:

Frank Vidmar, predsednik, 2505 Augusta St., Chicago, Ill.; John Glip, 2426 So. Clifton Park Ave., Chicago, Ill.; Peter Geshel, 3952 So. Broadway, Denver, Colo.

POZOR! — Korespondenca v glavnini odborniki, ki delajo v glavnem centru, se vrši takole:

VSA PISMA, ki se nanašajo na posle gl. predsednika, se naslovo: Predsedništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNIŠKEGA PODPORE SE NASLOVO: Bolniški tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POSILJATVE IN STVARI, ki se štejejo gl. izvrševalnega odbora in jednote vabice se naslovo: Tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V ZVEZI Z BLAGAJNIŠKIMI POSLI se pošiljajo na naslov: Blaginštvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vse prijatbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo Frank Zajcu, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je zgoraj.

Vsi prisilji na gl. porotni odbor se naj pošiljajo na naslov: John Goršek, 414 W. Hay St., Springfield, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, naznanila, oglasi, naročnina in sploh vse, kar je v zvezi s glasilom jednote, naj se pošilja na naslov: "PROSVETA," 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

nila in tako kakor v mlanci atisnila glavo častitljivega bivlega župana.

Gospod Redoux je rital sem in tja, toda zaman, ni se mogel izmotati iz klešč. Tipal je z obema rokama krog sebe, da bi si odresil glavo, a zapornega peresa nikjer ni mogel otipati.

Čudno, "ti malenkostni pripetljaj ga je popolnoma iztrezil. Lica so mu postala bela ko mavec in kri se mu je s strahovito naglico podila po žilah. Zbegnene in motne oči so se mu izbulile od vrtoglavosti in blaznega strahu. Ojedenelo telo se je najprej krčevito stresalo, nato je tudi otrpelo. Zobje so mu šklepetali. Spomnil se je bil, da visil sedem čevljev nad njegovo glavo težki, smrtonosni nož. Lica je prav gotovo že od črvov obglodan, vzmeti so rjasti. Če bo le kaj tipal krog sebe, se mu od sile lahko pripeti, da bo naletel na gumb, ki sproži to morilno zadevo.

Potem se bo njegova glava zakotalila pod noge tem voščnim figuram, ki kot neme priče njemu govore strahotne usmrtitve stoji krog njega in mu — kakor se sdi — od "arca" privoščijo neuslušno pregodno smrt. Vse ga opazujejo. In s srepimi očmi lakajo, kdaj se bo dovršilo, kar je sojeno.

Te usodepolne misli so gospodu Redouxu razorale ravnokar sledo čelo in zgrubale njegovo častitljivo debelušna lica in podbradke. Po lobanji mu je vse gomazelo. V črnem moku in gnusni brezumnosti smrti, ki je vsak trenutek prežala nanj, so se mu laze in brada postopoma začeli bežiti. Minute so ga starele kot dnevi. Zdajci je nenadoma zakrskral les. Gospod bivši župan se je onesvestil ...

Ko je čez dve uri apr prišel k sebi, se je takoj strahoma zavled svojega nadvse kočljivega položaja in je neugotoma pričel znova alastno uživati nepoplane notranje muke. Toda nenadoma je pod njim zakrskala mišica. Gospod Redoux se je te miške tako neznanako ustrašil, da je končnoveljavno izgubil zavest ...

Ko je zopet odprl oči, se je napol gol znašel v muzejem naslanjaču. Sluge in delavci so stali krog njega, ga drgnili s toplimi brisačami, mu molili pod nos lužnika in octa in ga tolkli po rokah.

— Oh! je zmeden zajecjal, ko je ugledal pred sabo gljotino.

Ko si je malo opomogel, je zamrmral:

— Kakšne sanje! Strahota! Oh, ta noč pod ... groznim nožem!

Potem jim je na hitro razložil svoje dogodivščine.

— Ampak, gospod, mu je odgovoril muzejski sluga (tlati, ki se ga je prejanji večer dotaknil s pernatim omelom), — vi ste se bili razburjali brez vzroka.

— Kako, brez vzroka? ... je mukoma zlogoval gospod Redoux, ki ga je še vedno nekaj močno tlačalo v grlu.

— Da! polkrožni vratni okov nima več vzmetov, samo robi so zakrskali, ko je zgornja vbovlikina zdrsela na spodnjo. Lahko bi jo privzdignili brez škode za vaše dragoceno življenje. Kar ee pa noža tiče ...

Sluga je stopil h giljotini in z nekim drogom odstranil prazno cunjo:

— Pred dvema dnevoma smo ga nesi popraviti ... Gospod Redoux se je sunkoma okrenil k morilnemu stroju in zasijal kot špitalska vrata.

Ko je potem ugledal v neki šipi svoj obraz in strahoma opazil, da se je za deset let postal, so mu odkritosrečno solze zalile oči.

Nato je dal slugam bogato napitnico, vzel klobuk in zapustil muzej.

Ko je stopil na ulico, se je takoj nameril v hotel po prtljago. — Še tisti večer si je dal v Parizu ostrili lase. Doma ni nikomur črnil besedice o svoji dogodivščini.

Danes je gospod Redoux visoka glava v poslaniki zbornici. Toda nikdar več se ne udaja posebnim, čudačnim domišljijam. — A tiste klavne noči ni pozabil. Pred približno štirimi leti se je nahajal v nekem znanem salonu v družbi uglednih mož vseh atrank. Pomenkovali so se o jadikovanju nekaterih dnevnikov ob priliki smrti nekega preganega člana kraljevske rodbine. Pa je sprgovoril nenadoma neki

Ilya Ehrenberg:

"JAZ SEM MALI KOMUNARD"

(iz nemščine A. Kobal.)

(Dalje.)

"Kdaj prične operna sezona?" je brezbržno vprašala Gabrijela. Objela sta se in pritisnila drug k drugemu, kar je čisto ujemno pa v slučajih, ko ženin pride s fronte. Stislil je Gabrijelino roko in nadaljeval:

"Ljubica moja, ti ne veš, kako strašni so ti komunardi. Skozi daljnogled sem videl, da Vinceneški utrdbi baše kanone, čisto mlad deček. In pomislil si, da zločest Neron še kadi pipo."

"Ampak vi boste vendar vse pobili, razen otrok," je čebjala Gabrijela in njena roka se je spretno igrala z vojaškim ljubljencem.

Francis d'Emognan je vedel, kaj je dejal.

Naslednjega dne so vojaki njegovega polka prejeli ukaz, da naskočijo Vinceneško utrdbo.

Luis Roue in oba njegova ostala upornika v plavih jopičih sta streljala na vojake. Tedaj je Francois d'Emognan ukazal, da je zaviral bela zastava, in Louis Roue, ki je nekoli slislal, da bela zastava pomeni mir, je prepovedal dalje streljati. Mislil je, kako lepo se bodo vojaki objeli v spravi, vojaki in prebivalci najlepšega vseh mest in se bodo pobotali s pariško komunjo.

Trije vstaji v plavih jopičih so z nasmeškom na ustih in puhačji iz pipic pričakovali vojakov, ali mali Pavel, ki ni imel nobenega koščka mila več, da bi delal balončke iz mila, je stopil k očetu, porinil je pipico med zobe in se smehljaj. Ali ko so stopali vojaki na utrdbi, je poročnik Francois d'Emognan ukazal ustreliti vse tri vstaje in odredil je, da pomerijo nanje trije najboljši goraki strelci, do čim je hotel mladega komunarda vjeti živga in ga pripeljati svoji nevesti.

Goraki strelci so razumeli in ustrelili in ko so vojaki prišli na utrdbi, so našli vse tri mrtve ob topovih. Poleg njih in okoli topa pa se je igral nič hudega sluteči mali deček. Ko so ga vojaki videli tako maleda in s pipico v ustih, so vzklili začenja:

"Odkod pa prideš ti, natečni lupež?" je zarohnel nad njim savojard.

"Jaz sem pristen komunard!" je odgovoril Paul Roue z nasmeškom.

Vojaki so ga hoteli natankiti na bajonete, ali prikočili je korporal, ki je povedal ukaz kapitana Francoisa d'Emognana, da ujamejo maleda komunarda živga in ga pripeljejo na postajo, kjer so zaprti vsi ujetniki.

"Koliko naših je mogoče pobiti ta angelček," so godrnjali vojaki, ko so maleda Pavla brali, da je stopical pred njimi in so ga potiskali s puškimi kopiti. Mali Pavel pa, ki ni nikogar ubil, temveč je samo spuščal balončke iz mila skozi svojo pipico, ni mogel razumeti, zakaj ga ti hudi možje zmerjajo in suvajo.

Stiriletnega ujetega revolucionarja Pavla Roueja so vojaki narodne garde pripeljali v premagani Pariz. Dočim so se v severnih predmestjih še nahajali vstaji v plavih jopičih, so ljudje iz njih četrti prekinili vse veseljačenje. Bilo je v najlepšem mesecu, v cvetočem maju in kostanji so cveteli na širokih bulevarjih, pod njimi so pa okoli mramornih miz pred kavarnami pili gizdalni rubinako rdečo pijačo in se dobrihali brezskrbni gospodje. Ko je bil nevarni komunard pripeljan pred njimi, so vzklili, da ga jim morajo dati. Ali korporal ni pozabil kapitanovega povelja in je čuval Pavla. Zato je njim izročil druge ujetnike, moške in ženske. Pljuvali so nanje za zabavo, jih suvali z elegantnimi nožki in bodalci in pijani rohneli nad njimi. Tu in tam se je razlegel strel in padel je ujeti komunard ali komunarka, zatem pa se je razlegel smeh pijanih gizdalinov. Marsikomu so

vega in ga pripeljejo na postajo, kjer so zaprti vsi ujetniki.

"Koliko naših je mogoče pobiti ta angelček," so godrnjali vojaki, ko so maleda Pavla brali, da je stopical pred njimi in so ga potiskali s puškimi kopiti. Mali Pavel pa, ki ni nikogar ubil, temveč je samo spuščal balončke iz mila skozi svojo pipico, ni mogel razumeti, zakaj ga ti hudi možje zmerjajo in suvajo.

Stiriletnega ujetega revolucionarja Pavla Roueja so vojaki narodne garde pripeljali v premagani Pariz. Dočim so se v severnih predmestjih še nahajali vstaji v plavih jopičih, so ljudje iz njih četrti prekinili vse veseljačenje. Bilo je v najlepšem mesecu, v cvetočem maju in kostanji so cveteli na širokih bulevarjih, pod njimi so pa okoli mramornih miz pred kavarnami pili gizdalni rubinako rdečo pijačo in se dobrihali brezskrbni gospodje. Ko je bil nevarni komunard pripeljan pred njimi, so vzklili, da ga jim morajo dati. Ali korporal ni pozabil kapitanovega povelja in je čuval Pavla. Zato je njim izročil druge ujetnike, moške in ženske. Pljuvali so nanje za zabavo, jih suvali z elegantnimi nožki in bodalci in pijani rohneli nad njimi. Tu in tam se je razlegel strel in padel je ujeti komunard ali komunarka, zatem pa se je razlegel smeh pijanih gizdalinov. Marsikomu so

bo vaša prijateljica sama kraljična naša, ki je bela kot črešnjevi cvet in rdeča kot zrelo črešnje. In kraljična vam bo postala posteljo ...

Pogodin je strmel in gledal in se smehljaj babi, skoro se je umikal pred njo in z levico si je zakrival desni komolec in levega z desnico. Bila sta raztrgana, ker mu jih kraljična še ni bila zašila. Noge je tiščal daleč pod mizo, da se niso videli čevlji in da tudi levi palec, ki se je kazal svetu, ni ničesar videl. Bil je zelo razveden in je poslušal lepo srečo mladega pisatelja.

"Da, sama kraljična te bo posetila, vzdihnila in ti postala."

Od tedaj je mislil Pogodin pogosto na kraljično in na babo. Gledal je skozi okno na dvorišče, kjer je hodila Vrabčevka in pela. Prav do njega je prihajala pesem: "V belem gradu travco žela ..."

Zgrabila se je pod pazduho in se široko zamejala: "Vreme se bo prehladilo, živčale gredo pod moderc. Prebita golazen, še Bogu bi šla v lase. In za ušesa je ne bi mogel prijeti."

In nato je Pogodin zašilal, kako je baba kričala: "Lepa gospodična, pridite k meni, vam povem srečo, natanko vam razložim, koliko ljubčkov boste imeli in kolikokrat boste spali v angleškem naročju. Saj veste, stol je zlat in luna je srebrna. In kadar se spreha po Rimski cesti, diše lipe, in takrat je ljubezen mlada in sladka in lepa."

Slislal je babo, grohotala se je in godrnjala: "Vidiš, vrabca, ta se pa boji k meni! O ptičica, o golobčica, ali greš v kletko, ki je rdeče poslikana in ima plave pliknice? Ha, ha, dekle moj, tudi vrabčula se je ljubila v maju, ko je pomlad pela na zeleni veji."

Pogodin je spoznal, da je šla Klara čez dvorišče; stopil je od okna in odprl vrata, da je pošilala svetlobo na temni hodnik pod strešnimi hodi. Prestopil je prag in se vetopil na stopnjice; po njih so šli previdki koraki. Iz teme se je zabelilo lepo mlado obličje, kakor da je vstala gospa Zarja. Ali to je bila Klara.

Vzprejel jo je v odprte roke; z lici se je približala njegovemu tliniku in mile oči njene so sladko gledale njegov blede obraz. Objel jo je, poljubil je njene prste in jo pokazal solncu. Smehljala se je in ker tudi Pogodin ni jokaj, je slislala Vrabčevka dvojni smeh in je zapela: "Če jaz stopim s konja doli, pa ti vza- mem venec beli. Spleten je iz rožmarina, limbarja in majarona." Klara je zaprla oči in poljubila. Pogodin se je sklonil in nagnil, da so ga dosegle njene korale, duša rubina in njenih ustnic. Bile so žejne in so pile njegov gorki dih in so pile ogenj in mlado solnce njegove ljubezni. Stopila sta objeta in poljubljena z licem in srcem v temno, zapuščeno izbo pisateljevo, v njegovo kraljestvo večernih sanj.

"Klara, ali si se namenila zvezde brat? Ali pojdeva po vijolice? Pred Velikonočjo zaveto in diše kot rožno pismo."

"Ivan, po zvezdi! Vijolice so modre in diše lepše kakor zvezde. Vse, kar vidim, je zlato, kadar sem pri tebi, in nocoj ne bi mogla zaspati, da nisem videla tvojih oči."

"Naj se napijem tvoje svete lepote, čistega blišča tvoje nedolžnosti in tvojega belega čela. Klara, moje hrepenenje je neizmerno, ti si globočina mojega srca, ti si bolečina mojih sanj. Nebo je visoko, ali moja ljubezen ga doseže, svetlo je solnce, ali vse bolj jasno je v meni, kadar mi sijejo tvoje oči, Klara, ljubim te."

Božal je njena lica in poljuboval njen vrat. Vstavila sta se pred oknom in se zagledala po strehah, ki jih je začela obliovati mesečina. Klara je odpirala dlan in je grabila belo svetlobo.

(Dalje prihodnjač.)

zategnili konjsko zanjko okoli vratu in gospoda se je radovola.

Tega in onega so zabodli z bajonetom, kakor se je pač iz- ljubilo vojakom ali pa gospodi, kateri so izročali komunarde.

Pavelčka Roueja so pripeljali v Luksenburški vrt. Tja so na dvorišče nagnali in obkrožili veliko število delavcev in dijakov. Pavelček je junško stopal s svojo puško in je stopil k nekimi ženskam, ki so krčevito jokale, da bi jih tolažili. Pripovedoval jim je:

"Jaz znam delati lepe balončke. Moj oče je bil Louis Roue, ki strelja iz kanona in pipo kadi. Jaz sem pristen komunard."

Ali žene, ki so morale svoje otroke pustiti kje v nevarnosti, ko so se bili najhujši boji v okrožju Svetega Antona, so se spomnile svoje dece, ki je tudi delala balončke iz mila, in so zagnale še hujši jok.

Pavelček se je vsedel v travo in je mislil na lepo pisane balončke — plave, rožaste in vijoličaste. Ker pa še ni bil zmožen, da bi dolgo časa mislil in ker je bila pot iz Vinceneške utrdbi v Luksenburški vrt dolga, je Pavelček, utrujen kot je bil, kmalu zaspal, ne da bi pustil pipice iz rok.

Medtem ko je Pavelček spal, sta kočijaža vozila mimo z landaverjem, v katerem je sedel Francois d'Emognan s svojo nevesto Gabrijelo de Bonivet. Lepa je bila njegova nevesta, posebno pa lepa tega krasnega spomladanskega dne. Njen ovalni obraz je nalikoval portretom florentinskih mojstrov. Občena je bila v citronske zeleni lahki obleki s čipkami, katere so izdelale nune samostana svetega Melhiorja. Njen solnčnik je bil kakor nagajivček; ki je varoval fino kožo pred palečim solncem, pa vendar je rudela kakor gladko zrelo jabolko. V vseh gibljajih je bila dražestna, da najdražestnejša Parizanka, česar se je tudi zavedala, in se je brezskrbno smejala.

(Koniec prihodnjač.)

Dva francoska ministra stojita na razpotju ob vogalu večje palače. Razgovarjata se. Neda- leč od njih pa stoji dama in ju večkrat prav prijateljsko pogle- da. Prvi vpraša drugega:

"— Poznaš li to damo, ki naju tako ogleduje in stoji in stoji, kot bi se ji nikamor ne mudilo?"

"Seveda jo poznam, skoro bi dejal, da jo poznam, ali v resnici jo najmanj poznam: je namreč moja žena."

STANOVANJE V NAJEM.

V najem se odda 7 sobno stanovanje, vrhca voda gorkota. Drugo nadstropje. Stanarina \$70.00 mesečno. Oglasite se na 1811 S. Troy St. Tel. Irwing 2479. Chicago, Ill. — (Adv.)

DONAČE KLOBASE!

S prvim oktobrom bom pričel so- pet razpošiljati fine domače klobase, šunke in prekajeno meso. Klobase po 30c funt, prekajeno meso in šunke pa po 34c funt. Kdor plača v na- prej ima poštnine prosto. Kdor pa naroči C.O.D. mora plačati poštnino sam.

Uljudno se priporočam vsem sta- rim in novim odjemalcem za obilo naročila. Kdor ni zadovoljen, vrnem denar. Pošiljam 5 funtov in več.

Joseph Leskovar
610—14th Street
Racine, Wis.

P. S.: Dobiti želim zastopnika za Chicago in okolice in za Milwaukee in okolice. Pišite za pogoje. — (Adv.)

POSEBNA UGODNOST

se nudi vsem potnikom pri NORTH GERMAN LLOYD

Potujte v staro domovino in nazaj na najnovejših in mo- dernih parnikih kot so Colum- bus-Berlin, München, Stutt- gart, Dresden, itd., kateri so opremljeni z udobnostmi. Izvrst- na postrežba.

Znižana cena za izletne listke. Naravna in najbližja pot v vašo domovino z North Ger- man Lloyd.

Posebna znižana cena na se- leznici iz Bremena v vse kraje Evrope. Za nadaljnja pojasnila vprašajte pri lokalnem zastop- niku ali v glavnem uradu pri

NORTH GERMAN LLOYD
100 N. La Salle St. Chicago, Ill.

ZENITVENA PONUDBA!

Zelim se spoznati s žensko farmarco ali ono, ki ima kako malo trgovino, sicer se tudi sprejma brez vsega. Starost naj bo 35 do 48 let. Jaz sem star 48 let in imam \$4,000 v goto- vini. Vsa pisma je poslati na na- slov ZENIN, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. (Adv.)

IŠČEM ŽENSKO.

Rad bi dobil žensko v starosti 35 do 40 let, želim spoznanja v avrhu ženitve pozneje. Jaz sem star 45 let in sem samec. Vsa pisma in slike je poslati na na- slov: John Majcen, 137 Seward Ave., Grand Rapids, Mich. (Adv.)

NA PRODAJ JE

trinadstropna hiša, tri stanova- nja 6-7-7 sob. Vroča voda gor- kota. Moderno vrejena, na 1811 S. Troy St. Cena \$17,500. Takoj je plačati le \$5000. Rent prinaša \$215.00 mesečno. Oglasite se pri: H. E. Sherman, 4636 N. Lawndale Ave., Chicago, Ill. Tel. Irwing 2479. — (Adv.)

NAZNANILO

Društvenim tajnikom in taj- nicam se tem potom naznanja, da morajo naznaniti vse spre- membe naslovov članov in član- ice, naslove novih članov, ter imena in naslove odstopnih, črtanih in izobčenih članov na- znaniti upravništvu Prosveta,

da so lahko točno vredni imenik za pošiljanje lista Prosveta. Imena in naslove, katere pošlje- te glavnemu tajniku ostanejo tam v arhivu in jih upravništvo ne dobi. Torej je zelo važno, da vselej pošljete na nalašč zato pripravljenih listinah vse naslo- ve upravništvu Prosveta pose- bej. Upravništvo uljudno spe- lira, da društveni tajniki in taj- nice, to upoštevajo. Philip Godi- na, upravitelj.

NAROČITE SI KNJIGO "AMERIŠKI SLOVENC!"

Rešite se skrbi

in strahu za Vaše vrednostne papirje, bonde, dragocenosti i. t. d. Najmite si varnostni predal v naši proti ognju varni shrambi za tri dolarje letno.

KASPAR AMERICAN STATE BANK
1900 BLUE ISLAND AVE., vogal 19. ulice
CHICAGO, ILL.
OTTO KASPAR, predsednik.

Denarne pošiljate v Jugoslavijo po najugodnejši ceni.

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnike, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugih

SPREJEMA VSA V TISKARSKO OBRT SPADAJOČA DELA

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnike, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugih

Cene zmerne, unijsko delo prve vrste. Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne

Pišite po informacije na naslov:

S. N. P. J. PRINTERY
2657-59 So. Lawndale Avenue
CHICAGO, ILL.

TAM SE DOBE NA ŽELJO TUDI VSA USTMENAJPOJASNILA

NA PRODAJ

lota (stavbišče) velikost 40x120 v sredini slovenske nasebine v Moxham Johnstown, Pa.

Ta lota se proda valed odho- da lastnikov, nahaja se v naj- lepšem kraju mesta Johnstown; poleg šole in v bližini tova- ren, želi se kupca slovenske na- rodnosti. Podrobnosti je poiz- vedeti pri: Andrew Vidrich, 706 Forest Ave., Johnstown, Pa., City Phone 34483. (Adv.)

Agitirajte za "Prosveto!"

Se vedno je čas da začnete z agitacijo za razširjenje največ- jega slov. dnevnika v Ameriki, Prosveta, ki je pisan v napred- nem duhu za izobrazbo in poduk naših rojakov.

Sedaj se vam nudi lepa prilika, da si za dolge simake večere nabavite lepih in podučnih knjig, katere dobite za nagrado za nove naročnike.

Za enega novega polletnega naročnika dobite knjigo "Jimmy Higgins" vredno \$1.00. Za enega novega letoletnega naročnika dobite knjigo "Slovensko-angleška Slovnica," zelo primerna knji- ga za razširjenje znanja angleščine, vredna \$2.00 ali kako drugo knjigo iz zaloge "Književne matice." Za dve novi letoletni naroč- niki dobite veliko in krasno vezano knjigo "Ameriški Slovenci," v kateri bodele našli mnogo zanimivega in podučnega, ne samo o razvoju naše S. N. P. Jednote, temveč tudi o razvoju našega na- roda v Ameriki in drugih zgodovinsko-vajnih dogodkih. Vred- nost knjige je \$5.00.

Ako še niste, začnite z agitacijo tako. Idite na delo in pri- dobite listu kar mogoče več naročnikov, ker čimbolj bo list raz- širjen, temvečji bodo uspehi na kulturnem in gospodarskem polju Slovencev v Ameriki.

Cena je: na leto \$6.00, za pol leta \$3.00; za Chicago in Cice- ro za eno leto \$7.50, za pol leta \$3.75. Za Evropo: za eno leto \$9.00, za pol leta \$4.50.

Izpolnite in izrežite ta kupon.

PROSVETA, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Illinois.

Priloženo dobite naročnino \$....., za katero pošljite Prosveto:

Ime \$.....

Naslov \$.....

Ime \$.....

Naslov \$.....

Ime \$.....

Naslov \$.....

Ime \$.....

Naslov \$.....

Ime \$.....

Naslov \$.....

Ime \$.....

Naslov \$.....

Ime \$.....

Naslov \$.....

Ime \$.....

Naslov \$.....

Ime \$.....

Naslov \$.....

Ime \$.....

Naslov \$.....

Ime \$.....

Naslov \$.....

Ime \$.....

Naslov \$.....

Ime \$.....

Naslov \$.....

Ime \$.....

Naslov \$.....

CVETKO GOLAR.

Prerokovanje

I.

Odprl je okno na stečaj in se naslonil. Iz njegove podstrešne izbe se je videlo po rjavih in zakajenih stenah, tam daleč je kipeval v zrak kupola stolne cerkve in še dalje so se ostro risali v zraku vitki stolpi kraljevskega dvorca, ki jih je obilavo večerno solnce. Zlati pas je objemal njegovo streho in Pogodin je iztegnil roko, odprl dlan, da jo je obsijala žareča luč in pri tem je mislil, da bi bilo lepo, ako bi se mu pozlatala roka in bi ostalo perlašče polno raztopljenega zlata. Sklenil je pest in jo zopet razprostrl. Žarki so se igrali, lomili in se smehljali igri mladega pisatelja.

"Zakaj bi se mi ne napolnila dlan z žarki, kakaj ne postane svetloba trdo zlato? Ako bi bil alkimist in bi znal spreminjati solnčno luč v drago kovino, potem bi hotel biti kralj in moja ljubica bi bila kraljična."

Pogodin si je podprl čelo in med prsti je imel solnce, in rdeči plamen je gorel na nje- govem obličju.

Vaak dan bi nalomil polno dlan solnčnih žarkov in bi jih prelinil v cekine ... Stanoval bi v zlati hiši, lepši od hiše božje in najkrajnej- ši v deveti deželi. Klari, svoji ljubici in svet- nici, bi spletel gloriole okoli glave ...

Globoko pod seboj na drovišču je zagledal staro žensko v sivem, raztrganem krilu. Sedela je na razsekani kladi in je imela velika očala na nosu.

To je Vrabčevka," je pomislil Pogodin s spoštljivostjo, ko se je spomnil njenega imena. "In kraljična ti bo postala posteljo ..."

To mu je bilo prerokovano od stare Vrabčevke pred tremi dnevi, ko je v ponočni, ogu- ljeni suknjici šel naglo čez dvorišče mimo nje- nih vrat.

"Pridite malo k meni," ga je poklicala baba tisti večer.

Pogodin je pogledal starko, ki je zavita v črno ruto, potegneno nizko na čelo, stala na ozkih vratih, za katerimi se je skrivala vlažna tema. "Pojdite malo k meni," se je oglašila še enkrat, ko je Pogodin obstal neodločno. "Vam bom povedala srečo! Da, mladi gospod, pre- rokovati znam, in le zapomnite si moje be- sede!"

Stopil je za njo v ozko luknjo, ki je bila izba in kuhinja, ki ni imela oken in je bila le zgornja polovica vrat zadelana s šipo, da je skozi njo prihajal bled, siv dan v skromni prostor. Pohištvo je bilo staro in razjedeno od let in črvov. Pokazala mu je stol in je sedel. Sama mu je ostala naproti in vzela nje- govo desnico.

Gledala je dolgo v razkrižano dlan in s palcem je zatislila ustna. Potem je začela s zamolklim, skrivnostnim glasom.

"Prerokuje se vam, da boste dosegli veliko srečo in slavo, o kateri se vam niti ne sanja; še po smrti se vam bodo odkrivali, ko boste stali na kamnu. Na vas se bo izpolnilo nekaj neizrekljivo krasnega kar je podeljeno samo malokaterim, ki jih je izbrala usoda — —"

Pogodina je obhajalo čudno, skoraj tesno čustvo, in trepetala mu je roka.

"Tu pa se vam prerokuje," je nadaljevala baba in vzela njegovo levico, "da se bo zgodilo nekaj strašnega. Rdeča gospa bo vstala, ki bo sama vojaka. Ta pega pomeni, da bo hudo na svetu, jok in žalost. Vi pa boste srečali srečo, spoznali jo boste in prijeli za roko. Z vami pojde, kakaj —" Pokazala je ravno črto, ki se je vlekla čez dlan, "poglejte, tale črta pravi, da

(Dalje prihodnjač.)

(Dalje prihodnjač.)

(Dalje prihodnjač.)

(Dalje prihodnjač.)

(Dalje prihodnjač.)

(Dalje prihodnjač.)